

Wojewódzki Komitet
Ochrony Pamięci
Walk i Męczeństwa
w *Katowicach*...

KARTA EWIDENCYJNA
miejsc pamięci narodowe

Wojewódzki Komitet Ochrony
Pamięci Walk i Męczeństwa
w Katowicach

Nr ewidencyjny
WKOPWiM *2/6*

2/6

GLJ.

URZĄD WOJEWÓDZKI
w Katowicach
Wydział Obywatelski
ul. Jagiellońska nr 25
~~40-082 KATOWICE~~
0514259

ICKMPN .....

1. Miejscowość (gmina, powiat, ew.parafia) położenie obiektu <i>Bieruń Stary</i> <i>ul. Krakowska 39</i> <i>(cmentarz parafialny)</i> <i>pow. Tychy</i>	2. Rodzaj obiektu (tablica, płyta, obelisk, pomnik, kościół, park, las, cmentarz, obóz, itp.) <i>Wspólna mogiła ^{rodzinna} 10</i> <i>więźniów obozu koncentracyjnego + pom. nagr.</i>	3. Treść napisu (płyty, tablicy, cokołu itp.) <i>"KU CHWALE BOHATEROM</i> <i>POKOLENIU KU ROZWADZE</i> <i>1939-1945</i> <i>Tu spoczywa 10 nieznanych</i> <i>więźniów politycznych zamordo-</i> <i>wanych w 1945r. przez Hitlerow-</i> <i>skiego Okupanta na terenie</i> <i>Bierunia Starego podczas</i> <i>ewakuacji z obozu koncentracyj-</i> <i>nego Oświęcim-Brzezinka</i> <i>(KL Auschwitz-Birkenau)</i>	4. Data powstania obiektu autor, fundator <i>7.11.1945r</i> <i>Koło ZBoWiD w Bieruniu</i> <i>Starym</i>				
5. Stan obiektu (uszkodzenia, remonty, wandalizm, kradzieże, inne) <i>Bardzo dobry, odbudowany</i> <i>w 1992 r. przez</i> <i>Urząd Miejski Bieruń</i> <i>przeprowadzono w 1992r. kapitalny</i> <i>remont. Wymagane prace konser-</i> <i>wacyjne</i>	6. Rodzaj materiału (wymiary obiektu) <i>Granit</i> <i>wymiary: 2m x 7m</i>	7. Patronat <table><tr><td>społeczny</td><td>administracyjny</td></tr><tr><td><i>Szkoła</i> <i>Podstawowa</i> <i>Bieruń</i> <i>Stary</i></td><td><i>Urząd Miejski</i> <i>Bieruń</i></td></tr></table>	społeczny	administracyjny	<i>Szkoła</i> <i>Podstawowa</i> <i>Bieruń</i> <i>Stary</i>	<i>Urząd Miejski</i> <i>Bieruń</i>	8. Literatura (czy obiekt jest ujęty w przewodnikach, inne opisy, broszury, opracowania, książki, artykuły prasowe) <i>1) Broszura: autora Edwarda</i> <i>Długajczyka pt. "Trudne</i> <i>lata nadziei Bieruń Stary</i> <i>1945-1950" wydana przez</i> <i>Społeczny Komitet 600 Lat</i> <i>Lecia Bierunia 1990.</i> <i>2) Jan Klantyka: "Upamiętnione</i> <i>miejscu walk o spójność województwa</i> <i>wywołanie woj. k-ckim"</i> <i>śląski Instytut Naukowy K-cc 1988</i> <i>(str 222)</i> <i>Jerzy Dobrowiecki</i> <i>Jan D. l. m.</i>
społeczny	administracyjny						
<i>Szkoła</i> <i>Podstawowa</i> <i>Bieruń</i> <i>Stary</i>	<i>Urząd Miejski</i> <i>Bieruń</i>						

9. Miejsce na fotografię

1 zdjęcie

10. Dane historyczne
dot. obiektu

W XI 1945r. na terenie
nieczynnej cegielni odkryto
grób więźniów obozu konce-
ntracyjnego. Dnia 7.11.1945
komisja sądowo-dochodze-
niowa dokonała ekshumacji.
Z dołu wypełnionego wapnem
i błotem wydobyto 10 zwłok
Zbrodnia miała miejsce dn.
24.01.1945r. podczas pieszej
ewakuacji więźniów. Ofiary
uśmiercono strzałem w tył
głowy.

13. Lokalizacja obiektu
(opis lub szkic planu
położenia obiektu)

GMINA BIERUN

Cmentarz w Bieruniu

Starym

ul. Krakowska 39

11. Data zaprowadzenia
karty

1994.01.20.
ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Katowicach
Wydział Spraw Obywatelskich
40-032 Katowice, ul. Jagiellońska 25
000514259

akt. 12 SIE. 1999 K

14. Prowadzący kartę

URZĄD MIEJSKI
w BIERUNIU
Wydział Gospodarki Komunalnej

PODINSPEKTOR

ufb

Elżbieta (Mroczka)

12. Dodatkowe uwagi
uzupełnienia

Obelisk na mogile ofiar
10 sąsiadów obozu oświęcimskiego
rozstrzelanych przez hitlerowców
19 stycznia 1945r. w czasie
ewakuacji obozu KL ASCHWITZ
Obelisk ufundowało miejscowe
społeczeństwo oraz ZBoWiD.
Opiekę nad nim sprawuje
młodzież szkolna.

Starszy inspektor wojewódzki

J. Dolinkiewicz

mgr inż. Jerzy Dolinkiewicz

Miejsce pamięci zaliczone
do grobownictwa wojennego
na terenie województwa śląskiego
Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.
o grobach i cmentarzach wojennych
Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./

Katowice dn. 21.08.1999.

Starszy inspektor wojewódzki

A. W. W.

J. Dolinkiewicz

mgr inż. Jerzy Dolinkiewicz

Cmentarz parafialny

Obelisk

na mogile zbiorowej dziesięciu więźniów obozu oświęcimskiego, rozstrzelanych przez hitlerowców 19 stycznia 1945 roku w czasie ewakuacji obozu. Na obelisku napis:
Ku chwale bohaterom — pokoleniom
ku rozwadze

1939—1945

Tu spoczywa 10 nieznanych więźniów politycznych, zamordowanych w 1945 roku przez hitlerowskiego okupanta na terenie Bierunia Starego w czasie ewakuacji obozu koncentracyjnego Oświęcim-Brzezinka. Obelisk ufundowali mieszkańcy Bierunia Starego i ZBoWiD; opiekę sprawuje młodzież szkolna.

*Upam. miejsca walk o społ.
i nar. npr. u. a Śląsku i w
dąbce Dobronskim -
G. l. u. N. 1975. str. 330*